

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2003-2017

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Valtio-opin laitos	
Tekijä-Författare-Author Meres-Wuori, Mirka			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Yksitahteisesta integraatiosta eriytymiseen : Euroopan unioni joustavuuden näkökulmasta			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansainvälinen politiikka			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2003-02-01	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 86
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimus käsittelee joustavaa integraatiota Euroopan unionissa. Joustavuudella viitataan siihen mahdollisuuteen, että joukko jäsenmaita tiivistää yhteistyötään tietyllä alalla tai aloilla siten, että muut jäsenmaat jäävät yhteistyön ulkopuolelle. Joustavuutta on tarjottu keinona turvata unionin toiminnan tehokkuus, kun unioni on samanaikaisesti sekä laajentamassa että syventämässä yhteistyötään. Tutkimustavoitteenani on selvittää voidaanko joustavan integraation avulla ratkaista samanaikaisen syvenemisen ja laajenemisen aiheuttamat ongelmat, mitä joustavuus merkitsee Euroopan unionille ja miten joustavuus on tähän mennessä unionissa ilmennyt. Joustavuuskäsitettä tarkastellaan tutkimuksessa kolmesta eri näkökulmasta: teoreettiselta, poliittiselta ja normatiiviselta kannalta.</p> <p>Tutkimuksen teoreettinen viitekehys koostuu joustavuuskäsitteistä eli -malleista ja niiden suhteesta toisiinsa. Joustavuudesta on käytetty hyvin monenlaista terminologiaa kirjoittajasta tai puhujasta riippuen ja tutkimuksen yhtenä tavoitteena onkin selkeyttää joustavuusmallien sisältöä. Yläkategorioina käytetään joustavuutta ajan, alueen ja asian suhteen. Joustavuus ajan suhteen viittaa siihen mahdollisuuteen, että jäsenmaat eri aikoina saavuttavat asetettuja tavoitteita. Joustavuudella alueen suhteen tarkoitetaan maantieteellistä eroavaisuutta ja sitä, mitkä maat ovat yhteistyössä mukana. Joustavuus asian suhteen kuvastaa sitä miten eri maat osallistuvat yhteistyömuotoihin politiikka-alasta eli asiasta riippuen. Joustavuusmallien kautta peilataan perussopimuksiin kirjattuja joustavuussääntöjä ja joustavuuden kahta keskeisintä esimerkkitapausta: Euroopan talous- ja rahaliitto EMUa sekä sisärajatarkastusten poistamista koskevaa Schengenin sopimusta. Lisäksi tutkielmassa pyritään tuomaan esiin joustavuudesta käytyä poliittista keskustelua sekä selvittämään mihin suuntaan joustavuus on unionia muuttamassa.</p> <p>Tutkimuksessa havaitaan, että joustavuuden lukuisista hyvistä puolista huolimatta sillä saattaa olla myös haitallisia vaikutuksia Euroopan unioniin. Joustavuus mahdollistaa unionin tehokkuuden säilymisen ja yhteistyön syvenemisen laajenemisen jälkeenkin, ilman suurta pelkoa vuosiksi paikalleen lamaantuneesta unionista. Joustavuus saattaa heikentää kuitenkin unionin yhtenäisyyttä ja jäsenmaiden välistä solidaarisuutta sekä monimutkaistaa unionin päätöksentekojärjestelmää. Tämän vuoksi oli tärkeää kirjata joustavuussäännökset perussopimuksiin, sillä niiden avulla voidaan säännellä yhteistyössä mukana olevien ja ulkopuolisten maiden suhteita ja joustavalle yhteistyölle saatiin näin "raamit". Esim. Schengen-yhteistyö osoittaa, kuinka huono ulkopuolisten maiden asema on jos joustavuutta harjoitetaan unionin ulkopuolella ilman unionin omien instituutioiden valvontaa. EMU ja Schengen osoittavat lisäksi, että vaikka yhteistyö olisi kaikille avointa, uusille hakijamaille voi olla vaikeaa täyttää yhteistyöhön vaadittavia kriteereitä, vaikka tahtoa olisi. Tämä saattaa johtaa esim. EMUn osalta siihen, että yhteistyössä mukana olevista maista syntyy eräänlainen ydinryhmittymä ja EMU-ryhmä saattaakin alkaa tiivistää yhteistyötään myös muilla aloilla. Vaikka joustavuus tarjoaa unionille välineen samanaikaisen syvenemisen ja laajenemisen aiheuttamien ongelmien ratkaisuun, joustavuus tulisikin ottaa käyttöön vasta viimeisenä keinona, eikä sen tulisi syrjäyttää normaalia, kaikkien välistä yhteistyötä.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords Euroopan unioni Amsterdamin sopimus Nizzan sopimus talous- ja rahaliitto Schengenin sopimukset			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			